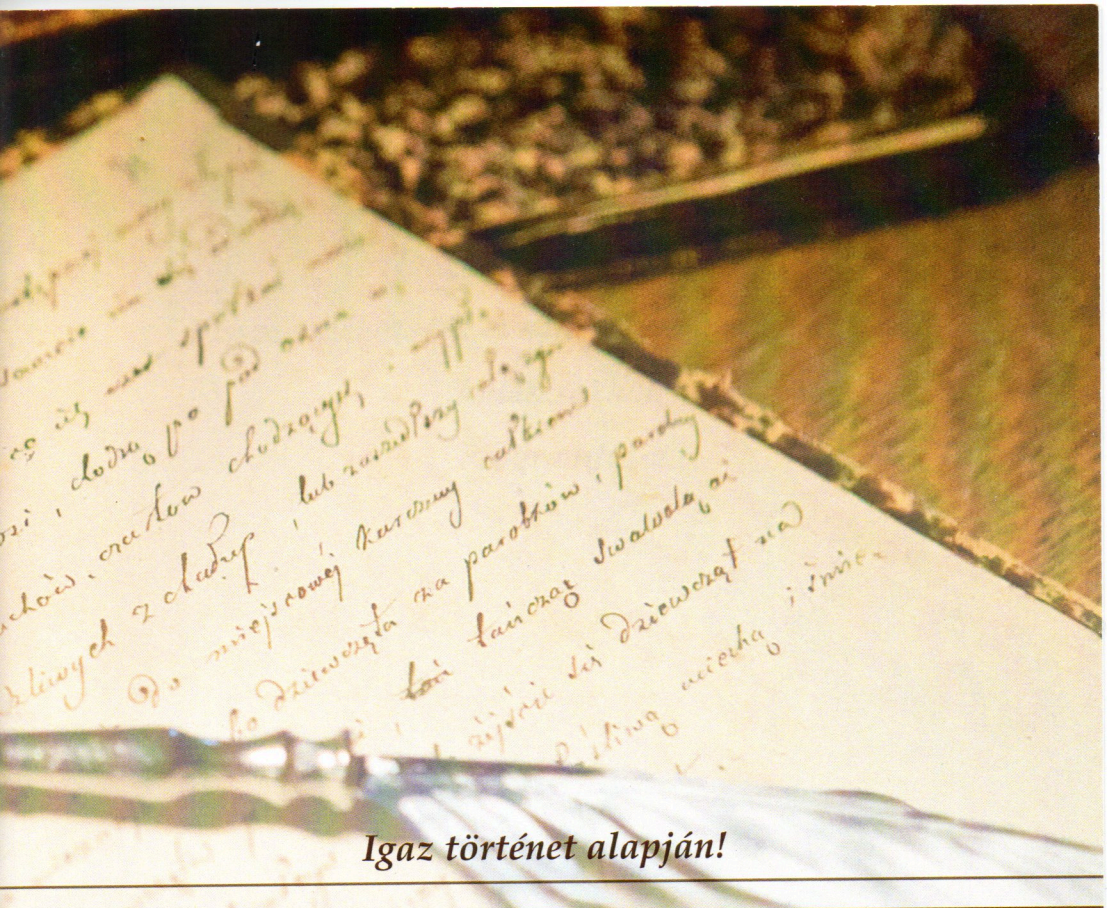

Igaz történet alapján!

Visszaemlékezések és sajtó használata a történeti kutatásokban

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma
UNKP-18-3 kódszámú
Új Nemzeti Kiválóság Programjának
támogatásával készült

Program

9.00 – Workshop Megnyitó

9.20 – Mihályi Dorottya: Hogyan elemezzünk útleírást?

9.40 – Krizsán Bálint: Az 1848-as forradalmak hírei a hazai sajtóban

10.00 – Gorcsa Oszkár: Első világháborús hadifogolysorsok kutatásának főbb forrásai és azok buktatói. A magyarországi szerb hadifoglyok története a Nagy Háborúban

10.20 – Szünet

10.30 – Dávid Benjámin: A sajtó felhasználási lehetőségei az I. világháborús emlékműállítások kutatásánál Gyoma és Endrőd települések tükrében

10.50 – Domján Máté: „Semper Fidelis”. Az Egyesült Államok Tengerészgyalogsága a második világháborúban

11.10 – Szabó Sándor: Visszaemlékezés a második világháborúra és az orosz fogságra. Egy kunszentmártoni veterán emlékei

11.30 – Szünet

11.40 – Mezey Csaba Bence: „Kihirdették a szükségállapotot”. A média szerepe a maláj kommunista felkelésben

12.00 – Csik Ádám Lajos: Az 1968-as Csehszlovák bevonulás, az abban való magyar katonai részvétele és annak kutatási irányai

12.20 – Lengyel Ádám: The Guardian Angel. Egy ejtőernyősmentő visszaemlékezése

12.40 – Workshop Zárása

Az előadások absztraktjai

Hogyan elemezzünk útleírást?

Mihályi Dorottya

mihalyidori@gmail.com

Az útleírás sokak számára csupán irodalmi műfaj, a valóságban azonban legalább annyira történelmi forrás is: az utazó-narrátor saját tapasztalatait leírva mutat be egy többnyire ismeretlen területet. Ezzel tudtán kívül bemutatja a kor gondolkodásmódját, értékeit, érdeklődését. Azonban figyelembe kell vennünk, hogy az útleírás nem objektív műfaj, a művek tartalmát számos – koronként eltérő – tényező befolyásolja. Így a műfaj forrásként való alkalmazásához ismernünk kell bizonyos szempontokat, melyek segíthetnek az esetleges elemzési hibák elkerülésében. Előadásunk során ezekre tervezünk röviden kitérni.

Az 1848-as forradalmak hírei a hazai sajtóban

Krizsán Bálint

krizsanbalint10@gmail.com

A magyar sajtó fejlődése az 1840-es évek elején új szakaszába lépett. A később negyedik hatalmi ágként elhíresült hírlapírás egyre szélesebb társadalmi rétegeket célzott meg, a korabeli hírlapok pedig egyre inkább politikai propaganda eszközzé váltak. A Kossuth Lajos nevével fémjelzett sajtótörténeti kor az 1840-es évek végére már több ezres olvasóközönsséggel rendelkezett országszerte. Egyfajta vetélkedés alakult ki az eltérő pártállású és világnézetű lapok között, mely nem egy alkalommal hosszas polémiákat eredményezett.

A 19. század egyik legnagyobb jelentőségű eseménysorozatának, az 1848-as forradalmi hullám híreinek az összes korabeli hírlapban kitüntetett hely jutott. A különböző lapok cikkeit vizsgálva megfigyelhető, hogy egy-egy lap mennyire másként értelmezte a történeteket, és ennek köszönhetően teljesen eltérő nézőpontok alakultak ki ugyanazon eseményekről. Előadásomban e különbség vizsgálatának mikéntjére igyekszek rávilágítani.

Első világháborús hadifogolysorsok kutatásának főbb forrásai és azok buktatói. A magyarországi szerb hadifoglyok története a Nagy Háborúban

Gorcsa Oszkár

gorcsa6@gmail.com

A forrásokban szegény időszakok kutatása a rendelkezésre álló források túlértékelésének a veszélyét vonja maga után, míg a forrásokban bővelkedő korszakokra ennek az ellenkezője szokott érvényesülni. A jelenkor felé haladva egyre több forrásanyag áll rendelkezésünkre, s mivel az emberi idő véges, így gyakran nincs lehetőség minden egyes anyag áttekintésére, szelektálni kell. A szelektálás szempontjai viszont szinte kivétel nélkül témafüggők, s különböző problémák hordozói.

Az első világháborús szerb hadifoglyok mindennapjait kutatva számos ilyen problematikával találkoztam. Előadásomban az ilyen buktatók elkerülésére helyezem a hangsúlyt. Továbbá a téma komplexitása az objektív kép felvázolása érdekében számos történetírói módszer, valamint számos forrás használatát is megköveteli.

Az előadás során szó lesz a naplók, visszaemlékezések, fényképek és különböző források használatáról és értékéről, valamint ezek összehasonlítási lehetőségéről. Ugyanakkor ezeknek számos hátulütője is vannak, s a hadifoglyok mindennapjait kutatva ezekbe minden kutató bele is szaladhat, így saját tapasztalataim megosztva igyekszem egyes buktatókból kiutat mutatni.

A sajtó felhasználási lehetőségei az I. világháborús emlékműállítások kutatásánál Gyoma és Endrőd települések tükrében

Dávid Benjámin

d.ben0269@gmail.com

A világháború kitörését követő évben már 1915-ben megalakult Hősök Emlékét Megőrző Országos Bizottság. A bizottság a háborúban elesett hősök emlékének a megőrzését tűzte ki céljául. Ennek hatására 1917-ben egy törvénycikket fogadnak el a háborúban a hazáért küzdő hősök emlékének megőrkítéséről. Előadásomban az

kívánom ismertetni, hogy a sajtó miként segíti a Nagy Háborúval kapcsolatos emlékműállítások kutatását és bemutatását. Emellett szeretném felhíni a figyelmet arra is, hogy ha szükséges mire kell figyelni a kutatónak. Ezt szülővárosom Gyomaendrőd I. világháborús emlékműállításain keresztül szeretném bemutatni a közönség számára.

„Semper Fidelis”. Az Egyesült Államok Tengerészgyalogsága a második világháborúban

Domján Máté

domjan.mate@gmail.com

Az Egyesült Államok 1941 decemberében, a Pearl Harbort ért támadás után, belépett a második világháborúba, mint hadviselő fél. A hadba lépés után fiatalok tömegei igyekeztek a toborzóirodába, hogy tengerészgyalogosnak jelentkezhesse nek és harcba szállhassanak a japánokkal.

Előadásomban a tengerészgyalogság részvételét fogom bemutatni a második világháború csendes-óceáni hadszínterén, 1942 augusztusa és 1945 júniusa között, felhasználva hozzá a hadjáratokban részt vett tengerészgyalogosok memoárjait.

Visszaemlékezés a második világháborúra és az orosz fogságra. Egy kunszentmártoni veterán emlékei

Szabó Sándor

sanyi126@gmail.com

Kutatási területem, az oral history, vagyis az elbeszélt történelem. 2015. október 9-én készítettem interjút Bozsik Béla bácsival, aki abban évben volt 93 éves. Kértem, idézze fel emlékeit. A két órás interjú során felelevenítette a bevonulás pillanatát, a fronton átélteket, a fogságba esés körülményeit, az orosz fogság mindennapjait, egészen a hazajutáson keresztül. Bozsik Béla 1943. október 3-án vonult be Szolnokra, a 6. légvédelmi kiképző alosztályhoz. 1945 májusában Sopronban esett fogságba. A bevagonírozást követően Foksányon keresztül

szállították a foglyokat a Szovjetunióba. Hamarosan Szaratovon túl kötöttek ki, nyugat-Szibériában.

Emlékeiből kiderül az is, mit jelentett a „komissziózás”. *„A komissziózás azt jelentette, hogy le kellett vetkőzni mezítelenre, és sorra el kellett vonulni a bizottság előtt, a bizottságban volt orvos is. Az orvos – kivétel nélkül – mindenkinek belecsipett a fenekébe, és ha az a kevés hús, ami még rajta volt, elveszítette minden rugalmasságát, azt disztrofiknak (általános legyengültnek) nyilvánította, külön barakkba vitette, munkavégzés alól felmentette.”*

Megtudhatjuk hogyan zajlott a temetés az orosz fogolytáborokban, a milyen volt a napi „menü”, a bánásmód és a mindennapok reménytelensége, hogy talán soha nem látja viszont szeretett városát, Kunszentmártont, és szeretetteit. Ilyen és hasonló emlékeket ismerhetünk meg visszaemlékezéséből. A Honvédelmi Minisztérium tájékoztatása alapján 1945. május 15-től 1948. június 09-ig volt szovjet hadifogságban. Ezt támasztja alá katona igazolványa is.

„Kihirdették a szükségállapotot”. A média szerepe a maláj kommunista felkelésben

Mezey Csaba Bence

mezeybence@gmail.com

Az 1948-60-as maláj kommunista felkelés és annak brit leverése precedens nélküli példája annak, hogyan kell harc képtelenné tenni és felszámolni egy belső fegyveres lázadást politikai és katonai eszközök kombinálásával. Előadásomban a korabeli sajtó és a propaganda szerepét emelem ki, valamint felhívom a figyelmet a civil-katonai együttműködés fontosságára, mely nélkül mindez nem valósulhatott volna meg.

Az 1968-as Csehszlovák bevonulás, az abban való magyar katonai részvétele és annak kutatási irányai

Csik Ádám Lajos

csikadam4@gmail.com

A '60-as évek a modern média fejlődésének egyik fontos állomása. A televíziózás, a rádiózás és a nyomtatott média ebben az időszakban ugyan olyan fontosnak számítottak a kor emberének tájékoztatásában, s ebben az évtizedben a világot sok fontos esemény tartotta lázban, amelyekről a média tudósított. Ilyen volt az ürverseny, a vietnámi háború, a polgárjogi mozgalmak és diáklázadások.

Hasonló esemény volt a prágai tavasz, és annak eltiprása. Előadásom célja, hogy bemutassam a Magyar Néphadsereg szemszögéből a Csehszlovákia elleni intervenciót, a magyar csapatok felkészülését, bevonulását és tapasztalatait. Továbbá célom bemutatni miként használhatók az akkori sajtótermékek forrásként s téma kutatásának szempontjából.

The Guardian Angel. Egy ejtőernyősmentő visszaemlékezése

Lengyel Ádám

adamlengyel92@gmail.com

A 20. század legvégén, a 21. század elején egyre több visszaemlékezés lát napvilágot a háborúkat megjárt veteránok tollából. Ezek betekintést nyújthatnak az egyes katonák életébe, háborús élményeibe, ugyan akkor erős kritikával kell kezelni őket, mivel kiadásra szánt, publikálási céllal írt memoárokról van szó.

Előadásomban William F. Sine visszavonult főtörzsőrmester visszaemlékezésén keresztül igyekszem bemutatni az ejtőernyősmentők munkájának nehézségét, az alakulatok változásait és – természetesen – Sine karrierjét. Emellett bemutatom, hogy a hasonló visszaemlékezések milyen lehetőségeket rejtenek magukban egy-egy jelenkori hadtörténeti esemény vizsgálatához.

Klasydy do woli, rozadze is by
maje pialajacych figle
cyt, ale prawniduje
mujin kowic

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma
UNKP-18-3 kódszámú
Új Nemzeti Kiválóság Programjának
támogatásával készült

